

OSMANLI DEVLETİ YÜKSELME DÖNEMİ (1453 -1579)

II. MEHMET (FATİH) (1451/1453-1481)

A) İSTANBUL'UN FETHİ (29 MAYIS 1453)

1) SEBEPLER

a) Siyasi Sebep:

- * Bizans'ın Haçlıları, Anadolu Türk Beyliklerini Osmanlı Devleti'ne karşı kıskırtması
- * Bizans'ın, Osmanlı şehzadelerini birbirine düşürüp, taht kavgalarına sebep olması.
- * Osmanlı Devleti'nin Balkanlar ve Anadolu arasındaki toprak bütünlüğünü sağlamak.

b) Ekonomik Sebep:

- * İstanbul'un önemli ticaret yolları üzerinde olması.

c) Dinî Sebep:

- * Hz. Muhammed (SAV)'in İstanbul'un Fethi ile ilgili hâdis-i şerifi.

2) FETİH İÇİN YAPILAN HAZIRLIKLAR

- * Denizden gelecek yardımı engellemek için boğaza RUMELİ HİSARI (Boğazkesen) yapıldı.
- * Edirne'de ŞAHÎ denilen büyük toplar döküldü.
- * 400 gemiden oluşan donanma hazırlandı.
- * Avrupa'dan karadan gelecek yardımı engellemek için Balkanlara ordu gönderildi.

3) SONUÇLAR

a) Türk Tarihi Açısından Sonuçlar

- * İstanbul başkent yapıldı.
- * II. Mehmet , Fatih unvanı aldı.
- * Osmanlı Devleti'nde Yükseliş Dönemi başladı.
- * Osmanlı Devleti'nin Anadolu ile Balkanlar arasında toprak bütünlüğü sağlandı.
- * Karadeniz Ticaret Yolu Osmanlı kontrolüne geçti.

b)Dünya Tarihi Açısından Sonuçlar

- * Bizans İmparatorluğu (Doğu Roma) yıkıldı.
- * **Orta Çağ** sona erdi, **Yeni Çağ** başladı.
- * İstanbul'un fethinde kullanılan toplar Avrupa'ya taşınıp kullanılması sonucu Avrupa'da Krallar güçlenmeye başlamış ve **Feodalite (Derebeylik) rejimi** zayıflamıştır.
- * Fetihten sonra Bizanslı bilim ve sanat insanları İtalya'ya gitmiş ve **Rönesans** hareketinin başlamasına zemin oluşturmuşlar.
- * Karadeniz Ticaret Yolu'nun Osmanlı kontrolüne geçmesiyle beraber Avrupalı devletler kendilerine ait ticaret yolları bulmak için **Coğrafi Keşifler** başlatmışlar.

II. BAYEZİT DÖNEMİ (1481-1512)

II. Bayezıt Dönemi'nde, kardeşi **Cem Sultan İsyanı'nın** yaşanması ve bu olaya Avrupa Devletlerinin de müdahale etmesi nedeniyle istenilen fetih hareketleri yaşanmamıştır. Mısır'da bulunan Memlûkler, İtalya'da bir denizci şehir devleti olan Venedikle ve İran topraklarına hâkim olan Safevilerle bu dönemde mücadele edilmiştir. Oğlu I. Selim (Yavuz) ile yaptığı **KARİŞTİRAN SAVAŞI'nı** kazanan II. Bayezıt, bir süre sonra tahtan çekilmiştir.

I. SELİM (YAVUZ) DÖNEMİ (1512 – 1520)

A) İRAN (SAFEVİ) SEFERİ (1514):

***Çaldıran Savaşı (1514):** I. Selim, Safevi Devleti hükümdarı Şah İsmail ile yaptığı Çaldıran Savaşını kazandı.

B) MISIR (MEMLÛK) SEFERİ: Suriye ve Mısır'a hakim olan Memlûk Devleti ile **Mercidabık Savaşı (1516)** ve **Ridaniye Savaşı (1517)** Savaşı yapıldı ve her iki savaş Osmanlı Devleti'nin zaferi ile sonuçlandı.

SONUÇLAR:

- * Suriye, Mısır ve Hicaz Bölgesi Osmanlı Devleti'ne bağlandı.
- * **HALİFELİK** makamı Osmanlı Devleti'ne geçti.
- * Kutsal Emanetler İstanbul'da Topkapı Sarayı'na getirildi.
- * **BAHARAT TİCARET YOLU** Osmanlı Devleti'nin kontrolüne geçti.

C) TURNADAĞ SAVAŞI (1514) : Osmanlı Devleti ile Dulkadiroğulları arasında yapılan savaş Osmanlı Devleti kazanmış ve **ANADOLU TÜRK SİYASİ BİRLİĞİ** tamamlanmıştır.

I.SÜLEYMAN (KANUNÎ) DÖNEMİ (1520 – 1566)

Batı'da (Avrupa) **Muhteşem** olarak da bilinen I. Süleyman, kendisinden önceki Osmanlı hükümdarların yaptığı kanunları topladıktan sonra yeni bir kanunname hazırladığı için ayrıca **KANUNÎ** olarak anılır.

A) BELGRAT'IN FETHİ (1521): Daha önce iki kez kuşatılan Belgrad, Macar Krallığı'ndan alınarak, Orta Avrupa'nın fethi için ilk adım olmuştur.

B) MOHAÇ MEYDAN SAVAŞI (1526): Osmanlı Devleti ile Macar Krallığı arasında yapılan savaş sadece 2 saat sürmüş ve Macar Krallığının topraklarının büyük kısmı Osmanlı Devleti'ne katılmıştır.

C) I. VİYANA KUŞATMASI (1529): Avusturya Arşidüklüğü (Hükümdarlığı) başkenti olan Viyana kuşatılmış ancak alınamamıştır.

D) FRANSA'YA KAPİTÜLASYON VERİLMESİ (1535): Kapitülasyon, bir devletin başka devletlere anlaşma yoluyla vermiş olduğu her türlü ayrıcalıktır. Kanunî döneminde;

- * Avrupa Hristiyan birliğini bozmak
- * Coğrafi keşifler sonucu önemi azalan Akdeniz Ticaretini yeniden canlandırmak için Fransa'ya **geçici olarak** kapitülasyonlar verilmiştir.

DENİZLERDE YAPILAN FETİHLER

Kuruluş Döneminde **Karesioğulları Beyliği**'ne son verilip, bu beyliğe ait donanma Osmanlı Devleti'ne geçince ilk kez Osmanlı deniz gücüne sahip olmuştu. I. Bayezit ise **Gelibolu Yarımadası'nda ilk tersane** açılmıştı. I. Mehmet 1416'da **Venedik ile ilk deniz savaşını** yapmış ve kaybetmişti.

II. MEHMET (FATİH) DÖNEMİ:

* **EGE DENİZİNDE:** Limni, Midilli, Eğriboz, Taşoz, İmroz, Semadirek adaları alındı.

* **KARADENİZ'DE:***** KIRIM******* fethedildi. Kırım'ın fethedilmesi sonucunda;

a) **Karadeniz bir Türk Gölü** haline geldi.

b) **İPEK TİCARET YOLU** Osmanlı Devleti'nin kontrolüne geçti.

II. BAYEZİT DÖNEMİ

* Karadeniz’de Kili ve Akkerman Kaleleri alınarak Kırım ile bağlantı sağlandı.

AKDENİZ’DE YAPILAN FETİHLER

A) I. SÜLEYMAN (KANUNÎ)DÖNEMİ

1) Rodos Adası fethedildi. (1522)

2) Cezayir Osmanlı Devleti’ne bağlandı. (1533): Akdeniz’de faaliyet gösteren Hızır Reis (**Barbaros Hayrettin**) Osmanlı Devleti hizmetine girmiş ve **Kaptan-ı Derya** (Donanma Komutanı) olmuştur.

3) PREVEZE DENİZ ZAFERİ (1538) (Osmanlı Donanması – Haçlı Donanması)

Sebep:

— Osmanlı Devleti’nin Akdeniz’deki hakimiyetine son vermek.

Sonuçlar:

* Savaşı Osmanlı Devleti kazandı.

*** Akdeniz bir Türk Gölü haline geldi.

B) II. SELİM DÖNEMİ

1) KIBRIS ADASI’NIN FETHİ (1571)

Sebepler:

* Anadolu, Suriye ve Mısır topraklarının güvenliğini sağlamak.

* Doğu Akdeniz’in güvenliğini sağlamak.

* Kıbrıs’ta bulunan korsanların ticaret gemilerine saldırması.

Sonuç:

* Venedik’ten Kıbrıs’ın alınması ile Doğu Akdeniz’in güvenliği sağlanmış oldu.

2) İNEBAHTI SAVAŞI (1571) (Osmanlı Donanması – Haçlı Donanması)

Sebep:

* Kıbrıs’ın Osmanlı Devleti tarafından fethedilmesi.

Sonuç:

* Savaşı Osmanlı Devleti kaybetti.

Cengiz ARSLAN
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

